

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/34/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200159
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3017200159.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Nory Halmovej, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): FeMaDa, s.r.o., so sídlom Papradno 511, IČO: 36 301 469, zastúpeného Advokátska kancelária BĀNOS & KOŠŪTOVÁ s. r. o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, IČO: 47 551 372, proti žalovanému: Inšpektorát práce Trenčín, so sídlom Hodžova 36, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti protokolu žalovaného č. ITN-03-12-2.2/P-J2-17 z 27. februára 2017 v znení dodatku č. 1 z 24. marca 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/58/2017-131 z 12. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/58/2017-131 z 12. júna 2018 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 11S/58/2017-131 z 12.06.2018 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti protokolu žalovaného č. ITN-03-12-2.2/P-J2-17 z 27.02.2017 v znení dodatku č. 1 z 24.03.2017 a podľa § 168 SSP úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu vyplýva, že dňa 29.09.2016 došlo v spoločnosti žalobcu k závažnému pracovnému úrazu s ťažkou ujmom na zdraví v zmysle § 17 ods. 4 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o BOZP“). Zamestnanec žalobcu, poškodený N. C., pracoval počas pracovnej zmeny na frézovačke pri výrobe drevených hranolov. Keď sa mu asi o 13.00 hod. zazdalo, že opracúvaný drevený materiál je nedotlačený k fréze, prepol chod stroja do manuálneho režimu, aby mohol stroj vypnúť. Otvoril kryt, aby napravil vstupný drevený materiál, keď mu

zotrvačnosťou rotujúca fréza zachytila pravú ruku v oblasti zápästia. Následne začal kričať o pomoc, na čo k nemu pribehol kolega, ktorý vypol hlavný vypínač a pracovníci kancelárie zavolali rýchlu zdravotnú pomoc. Až do príchodu rýchlej zdravotnej služby mal poškodený ruku zakliesnenú v pracovnej časti stroja. V dôsledku pracovného úrazu poškodený utrpel amputáciu pravej hornej končatiny na úrovni predlaktia.

3. K vyšetreniu príčin vzniku pracovného úrazu vykonal žalovaný u žalobcu v zmysle zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) inšpekcii.

4. Inšpektor práce ešte pred ukončením inšpekcie práce rozhodnutím z 04.11.2016 zakázal žalobcovi používať pracovný prostriedok - cinkovacia fréza typu JOINT 2520 E. Platnosť tohto zákazu bola stanovená do odstránenia nedostatku.

5. O vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu žalovaný vyhotovil protokol č. ITN-03-12-2.2/P-J2-17 z 27.02.2017, ktorý bol dňa 27.02.2017 prerokovaný s konateľom žalobcu. Podľa žalovaného žalobca nezabezpečil, aby pracovný prostriedok na opracovanie dreva - cinkovacia fréza typ JOINT 2520 E neohrozovala bezpečnosť a zdravie zamestnancov, čím porušil § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o BOZP v nadväznosti na § 4 ods. 2 a bod 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (ďalej len „nariadenie vlády č. 392/2006 Z.z.“). Porušenie spočíva v tom, že žalobca v čase vzniku pracovného úrazu prevádzkoval pracovný prostriedok bez ochranného zariadenia, ktoré by zabránilo prístupu do zóny nebezpečenstva pohybujúcich sa nástrojov, alebo takého zariadenia, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva. Zariadenie zabraňujúce otvoreniu krytu počas chodu nástrojov stroja, alebo ich dobehu, bolo na uvedenom pracovnom stroji zdemontované a vodiče na pripojenie ochranného zariadenia boli priamo prepojené. Skutočnosť, že na pracovnom stroji chýbali koncové snímače polohy krytu, je uvedená aj v „Správe z odbornej prehliadky a odbornej skúšky elektrického zariadenia pracovného stroja podľa STN EN 60204-1, STN EN 60445, č. správy 1/2016 zo dňa 30.08.2016 na tretej strane v časti F, Zistené závady: bod č. 11, vypracovanej revíziou technikom U. J. (ev.č. osvedčenia M.).“ Inšpektor práce v napadnutom protokole podľa § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce uložil žalobcovi povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a doručiť žalovanému písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a o odstránení nedostatkov v lehote 3 dní po uplynutí lehoty na ich odstránenie.

6. K protokolu sa vyjadril žalobca. Poukázal na § 4 ods. 2 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. a bodu 2.8 prílohy č. 1 k tomuto nariadeniu, z ktorého pre zamestnávateľa vyplýva povinnosť zabezpečiť bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci s pracovným prostriedkom, s ktorého pohybujúcimi časťami je možný pracovný kontakt, a to tak, že zabezpečí, aby tieto časti boli vybavené buď krytom (1) alebo ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva (2) alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva (3). Žalobca zvolil kryt. Podľa žalobcu nariadenie nestanovuje povinnosť kumulatívneho zabezpečenia ochrany všetkými tromi spôsobmi. V nadväznosti na voľbu krytu ako spôsobu zabezpečenia ochrany žalobca ako zamestnávateľ osobitne poučil zamestnancov o nebezpečenstve pri práci s frézovačkami a najmä o zákaze demontovať, prípadne iným spôsobom odstrániť bezpečnostný kryt a priblížiť sa či zasiahnuť do nebezpečnej zóny k rotujúcim pracovným nástrojom. Žalobca zdôraznil, že poškodený zamestnanec opakovane absolvoval oboznamovanie sa s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, naposledy 04.08.2016, čo je potvrdené záznamom zo školenia zamestnancov žalobcu. Žalobca zotrval na názore, že poškodený zamestnanec svojim konaním porušil právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci najmä tým, že nedodrжал bezpečný pracovný postup v zmysle zákazu demontovať, prípadne iným spôsobom odstrániť bezpečnostný kryt a priblížiť sa, zasiahnuť do nebezpečnej zóny k rotujúcim pracovným nástrojom. Žalobca zároveň navrhol vypočutie svedka, ktorý uviedol, že až on prepol stroj do manuálneho režimu a nie poškodený predtým, ako utrpel

pracovný úraz. Žalobca tiež namietal, že inšpektor práce pri ukladaní povinností a opatrení tieto konkrétne nešpecifikoval a preto je protokol v tejto časti nevykonateľný.

7. Na vyjadrenie žalobcu k protokolu reagoval žalovaný dodatkom č. 1 z 24.03.2017 k protokolu. K námietke žalobcu, že na ochranu obsluhy stroja pred rotujúcimi časťami zvolil kryt, žalovaný uviedol, že tento spôsob ochrany obsluhy pred vniknutím do nebezpečného priestoru bol už stanovený výrobcom, a to krytom spriahnutým s blokovacím zariadením. Je teda nedostatočné, aby na pracovnom stroji bol len kryt bez blokovacieho zariadenia, pretože kryt s blokovacím zariadením plní aj ďalšiu ochrannú funkciu, ktorá spočíva v nemožnosti otvorenia krytu obsluhou počas chodu stroja. Preto si žalobca v tomto prípade nemohol zvoliť jeden z troch ním uvádzaných spôsobov ochrany, keďže ochranný kryt pracovného priestoru musí zabrániť prístupu do zóny nebezpečenstva a aj podľa prílohy I. bod 1.4.1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES sa nesmie dať ľahko obísť alebo ponechať nefunkčný. V prípade, že by si zamestnávateľ zvolil iný spôsob ochrany ako určil výrobca, musí pracovný stroj dať posúdiť oprávnenej osobe. Žalovaný poukázal na to, že už konštruktér pri navrhovaní pracovného stroja zaviedol kombinované ochranné opatrenia. Cinkovacia fréza typu JOINT 2520 E bola od výrobcu vybavená ochranným krytom spojeným s blokovacím zariadením spolu s ovládacím systémom stroja, ktorý bráni vniknutiu obsluhy do nebezpečného pracovného priestoru s frézovacími nástrojmi a udržiava ochranný kryt zatvorený a zablokovaný, až kým nepominie riziko úrazu vyplývajúce z nebezpečných funkcií strojového zariadenia. Na predmetnom pracovnom stroji boli výrobcom nainštalované koncové snímače polohy krytov frézy a píly, ktorých funkciou bolo zabrániť prístupu obsluhy k točivým častiam pracovného stroja. Z dôvodu, že koncové snímače polohy krytu boli zdemontované a vodiče k nim vedené boli zapojené v sérii s prístrojmi na vypnutie energie S0, S7 (trvale prepojené), bola táto funkcia ochrany znefunkčnená, čiže ochranné zariadenie nebolo v čase pracovného úrazu prevádzkované podľa požiadaviek výrobcu. Žalovaný zdôraznil, že na absenciu ochranného zariadenia účinne zabraňujúceho vstupu do zóny nebezpečenstva počas chodu stroja bol žalobca upozornený ešte pred vznikom preverovaného pracovného úrazu, a to revíznym technikom v správe z 30.08.2016. Chýbajúce účinné ochranné opatrenie (zariadenie) nie je možné nahradiť osobitným poučením zamestnancov o nebezpečenstve pri práci s frézovačkami a najmä so zákazom demontovať, prípadne iným spôsobom odstrániť bezpečnostný kryt a priblížiť sa, zasiahnuť do nebezpečnej zóny k rotujúcim pracovným nástrojom. Informácie o používaní pracovného prostriedku nesmú byť náhradou za správne aplikovanie konštrukčných opatrení výrobcu určených na zabezpečenie ochrany pri práci. Žalovaný navyše poukázal na dôležitý fakt, že riadne poučenie poškodeného zamestnanca žalobcom sa nezakladá na pravde, nakoľko nie je možné bezpečne poučiť obsluhu pracovného stroja, ak jej bol poskytnutý nebezpečný stroj. Stroj bol nebezpečný práve z dôvodu chýbajúcich koncových snímačov s následnou možnosťou siahnúť do nebezpečnej zóny pracovného stroja. Žalovaný zotrval na názore, že poškodený zamestnanec pri práci na frézovačke neporušil zamestnávateľom uložený zákaz demontovať, prípadne iným spôsobom odstrániť bezpečnostný kryt zamedzujúci priblíženiu sa k rotujúcim pracovným nástrojom. Uvedený kryt bol v čase úrazu a bezprostredne po ňom stále namontovaný na pracovnom stroji. Poškodený zamestnanec svojím konaním neporušil pracovný postup a nebolo u neho zistené porušenie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v príčinnej súvislosti so vznikom závažného pracovného úrazu, pretože mu zamestnávateľ poskytol na prácu nebezpečný stroj. Zle dotlačený hranol poškodený zamestnanec nevyhodnotil ako technickú poruchu cinkovacej frézy, ktorá od začiatku pracovnej zmeny pracovala bezporuchovo, preto nemal dôvod okamžite privolať mechanika. K návrhu na vypočutie svedka, ktorý mal potvrdiť, že až on prepol cinkovacia fréza do manuálneho režimu, žalovaný uviedol, že ak by sa vyjadrenie svedka zakladalo na pravde, poškodený by nezostal zakliesnený v pracovnej časti stroja, ako bol nájdený, ale dôsledkom sily rotujúceho nástroja by okamžite došlo k amputácii jeho pravej hornej končatiny. Funkcia cinkovacej frézy neumožňuje, aby poškodený vloženie ruky zastavil pracovný nástroj, ak stroj pracuje v automatickom cykle. K námietke nešpecifikovania konkrétnych opatrení a povinností žalovaný uviedol, že lehota na odstránenie zistených nedostatkov nebola určená preto, že používanie pracovného stroja - cinkovacej frézy bolo zakázané do odstránenia nedostatku. Po preukázaní bezpečného stavu pracovného stroja môže žalobca prevádzkovať predmetný pracovný stroj po doručení písomnej správy žalovanému o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin. Žalovaný vysvetlil, že konkrétny spôsob odstraňovania nedostatku žalobcovi nešpecifikoval, nakoľko

nepozná jeho sociálno-ekonomické pomery a preto spôsob a čas odstránenia nedostatku je na žalobcovi. Dôležité je, aby pracovný stroj zodpovedal predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Záverom žalovaný skonštatoval, že nakoľko žalobca neuviedol vo svojom vyjadrení k napadnutému protokolu nové skutočnosti a nepredložil relevantné dôkazy pre svoje tvrdenia, nie je dôvod na zmenu znenia napadnutého protokolu.

8. Krajský súd k námietke žalobcu, že žalovaný v časti G napadnutého protokolu (strana 10 až 11) nešpecifikoval konkrétne opatrenia, ktoré má žalobca prijať za účelom odstránenia zistených nedostatkov, porušení predpisov a ich príčin a že nie je možné určiť, kedy uplynie lehota, v rámci ktorej tak žalobca má urobiť, považoval krajský súd za nedôvodnú. Uviedol, že v časti G napadnutého protokolu na strane 10 je v rámci odseku s nadpisom „Opatrenia“ zrozumiteľne uvedené, že už rozhodnutím z 04.11.2016 inšpektor práce zakázal žalobcovi používať pracovný prostriedok - cinkováciu frézu typu JOINT 2520 E, že tento zákaz platí do odstránenia nedostatku a v nadväznosti na to neurčuje žalobcovi žiadnu ďalšiu lehotu. Z uvedeného vyplýva, že uplynutie lehoty na prijatie opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin je zhodné s uplynutím lehoty určenej na odstránenie zisteného nedostatku pracovného prostriedku, ktorý nedostatok bol popísaný a vysvetlený v napadnutom protokole. Po preukázaní bezpečného stavu pracovného stroja môže žalobca dočasne odstavený pracovný prostriedok opätovne prevádzkovať po doručení písomnej správy žalovanému o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin. Krajský súd sa stotožnil s názorom, že žalovaný nie je oprávnený určovať kontrolovanému subjektu konkrétny spôsob vykonania nápravy, ale len cieľ, t.j. konečný výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Cieľom bolo a je dosiahnutie minimálne takej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s pracovným prostriedkom, aby sa druhovo obdobný pracovný úraz, aký sa stal dňa 29.09.2016, už nezopakoval, resp. znovu dosiahnutie systému ochrany inštalovanej výrobcom pracovného prostriedku v súlade s jeho konštrukčne určeným riešením.

9. K námietke, že na ochranu obsluhy stroja pred rotujúcimi časťami ako jednu z možných alternatív zvolil kryt, poukázal krajský súd na vyjadrenie žalovaného, ktorý uviedol, že tento spôsob ochrany bol už stanovený výrobcom, a to krytom spriahnutým s blokovacím zariadením. Je nedostatočné, aby na pracovnom stroji bol len kryt bez blokovacieho zariadenia, pretože kryt s blokovacím zariadením plní aj ďalšiu ochrannú funkciu, ktorá spočíva v nemožnosti otvorenia krytu obsluhou počas chodu stroja. Ochranný kryt pracovného priestoru musí zabrániť prístupu do zóny nebezpečenstva a aj podľa prílohy I. bod 1.4.1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES sa nesmie dať ľahko obísť alebo ponechať nefunkčný. V prípade, že by si zamestnávateľ zvolil iný spôsob ochrany ako určil výrobca, musí pracovný stroj dať posúdiť oprávnenej osobe. Podľa krajského súdu je k uvedenému názoru možné dospieť aj teleologickým výkladom § 4 ods. 2 v spojení s bodom 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z. z. Jednotiacou myšlienkou tohto ustanovenia je, aby akékoľvek ochranné zariadenie, zabráňujúce prístupu do zóny nebezpečenstva pracovného prostriedku, vrátane krytu, reálne znemožnilo vstup do tejto zóny predtým, ako sa zastavia pohybujúce sa nebezpečné časti pracovného prostriedku. Uvedené je zrejmé z ďalšieho textu bodu 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z., podľa ktorého kryt a iné ochranné zariadenie musia mať pevnú konštrukciu a nesmú sa dať ľahko odstrániť alebo vyradiť z činnosti. Zákonodarca, pokiaľ ide o kvalitatívne vlastnosti, kladie kryt a iné ochranné zariadenie na rovnakú úroveň s rovnako prísnyimi parametrami na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Takýmito zákonodarcom požadovanými vlastnosťami disponoval v čase výroby kryt inštalovaný na inkriminovanom pracovnom prostriedku priamo od výrobcu, ktorý však v čase pracovného úrazu poškodeného zamestnanca mal jednu z hlavných funkcií (účinné zamedzenie otvorenia krytu obsluhou počas chodu stroja, resp. okamžité vypnutie rotujúcich častí pracovného stroja v prípade otvorenia krytu) vyradenú z činnosti, na čo bol žalobca revíznou správou upozornený už pred dňom, kedy k závažnému pracovnému úrazu došlo. Právne posúdenie veci zo strany žalovaného je preto potrebné považovať za súladné s účelom právnej úpravy.

10. Za súladnú s právnou úpravou možno podľa krajského súdu považovať aj konštatáciu žalovaného o tom, že poškodený zamestnanec, hoci bol riadne a preukázateľne oboznámený s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, neporušil predpisy, nejednal ľahkomyselne ani v rozpore s obvyklým spôsobom správania, pretože nedemontoval kryt ani ho žiadnym spôsobom neodstraňoval,

ako vo svojich písomných prejavoch konštantne navodzuje žalobca. Predmetný kryt bol v čase úrazu a bezprostredne po ňom namontovaný na pracovnom stroji a k jeho odstráneniu nedošlo. Podľa krajského súdu je potrebné si uvedomiť rozdiel medzi odstránením krytu z pracovného stroja (napr. úplnou demontážou) na strane jednej, a jeho otvorením, či vyklopením na strane druhej. Úkon, ktorý tesne pred vznikom pracovného úrazu vykonal poškodený, bolo otvorenie krytu bez toho, aby kryt prestal byť súčasťou pracovného stroja. Avšak v dôsledku revíznou správou potvrdených nedostatkov ochrannej funkcie krytu (znefunkčnenie koncových snímačov krytu) nedošlo súčasne s otvorením krytu k vyslaniu príslušného signálu do blokovacieho zariadenia, majúceho za následok okamžité zastavenie rotujúcich častí pracovného stroja. Bol to teda zamestnávateľ, ktorý na výkon práce poskytol poškodenému zamestnancovi nebezpečný pracovný prostriedok nezodpovedajúci bezpečnostným štandardom nastaveným priamo výrobcom.

11. K námietke žalobcu, že žalovaný odmietol vykonať výsluch svedka T. H. krajský súd uviedol, že žalovaný zrozumiteľným spôsobom vysvetlil jeho neakceptovanie vo svetle už zistených skutočností a spôsobeného následku. S vyjadreniami T. H. sa nestotožnil, majúc za to, že pri tvrdení o funkčnosti snímačov umiestnených v zóne nebezpečenstva podal rozporuplné vyjadrenie o ich funkcii. Ak by sa tvrdenie tohto svedka zakladalo na pravde, potom by podľa žalovaného poškodený nezostal zakliesnený v pracovnej časti stroja, ale v dôsledku sily rotujúceho nástroja by došlo k amputácii jeho pravej hornej končatiny okamžite, keďže funkcia stroja cinkovacej frézy neumožňuje, aby poškodený vložení pravej ruky zastavil pracovný nástroj v automatickom cykle.

12. Krajský súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, že dodatok k napadnutému protokolu neobsahuje celé znenie vyjadrenia žalobcu k napadnutému protokolu. V tejto súvislosti uviedol, že vyjadrenie k protokolu právny zástupca žalobcu z hľadiska formálnej štruktúry textu koncipoval celkom v 17 bodoch. Žalovaný sa síce v dodatku k napadnutému protokolu vyčerpávajúco nevenoval bodom 1 až 5 predmetného vyjadrenia žalobcu, avšak bodoch 1 a 2 žalobca opisuje skutkový stav uvedený v napadnutom protokole, v bodoch 3 až 4 opisuje zistené nedostatky v zmysle napadnutého protokolu a v bode 5 cituje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu. Ide teda o také body vyjadrenia žalobcu k napadnutému protokolu, v rámci ktorých žalobca neprináša žiadnu novú originálnu námietku, žiadnu ním vnesenú skutkovú alebo právnu argumentáciu alebo autentické vyjadrenie, preto je možné súhlasiť s postupom žalovaného, ktorý v dodatku k napadnutému protokolu zmienku o bodoch 1 až 5 vyjadrenia žalobcu zhrnul vo svojom stanovisku v rámci jednej vety. Žalovaný prenesenie obsahu vyjadrenia žalobcu v dodatku vybavil tak, že prezentoval argumentačnú podstatu každého z bodov 6 až 17 vyjadrenia žalobcu, ku ktorým sa následne podrobne vyjadril v rozsahu presahujúcom 13 strán. Ustanovenie § 14 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce nešpecifikuje spôsob ani formu, akými inšpektor práce má preniesť obsah vyjadrenia kontrolovaného subjektu k protokolu do dodatku k protokolu, ani to, akú formu má mať stanovisko inšpektora práce k vyjadreniu kontrolovaného subjektu uvádzané v dodatku k protokolu. Spôsobu, obsahu ani forme, aké v preskúmanom prípade pre prezentáciu svojho stanoviska v dodatku k napadnutému protokolu zvolil žalovaný, nie je podľa názoru krajského súdu možné vytknúť prvky arbitrárnosti. Či už v napadnutom protokole alebo v dodatku k napadnutému protokolu sa žalovaný zrozumiteľným a preskúmateľným spôsobom vysporiadal s každou relevantnou vecnou námietkou žalobcu.

13. Krajský súd sa síce stotožnil s názorom žalobcu, že dodatok k protokolu o výsledku inšpekcie práce by mal byť prerokovaný so zástupcom kontrolovaného subjektu, avšak nesplnenie tejto povinnosti možno v zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 písm. g/ SSP za podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy považovať podľa krajského súdu len v prípade, ak by dodatkom došlo k relevantnej zmene znenia protokolu o výsledku inšpekcie práce, napr. v otázke ťažiskových skutočností ovplyvňujúcich finálne zistenie skutkového stavu, alebo ak by inšpektor práce v dodatku dospel k inému právnomu posúdeniu veci, vrátane ustáľovania príčinnej súvislosti medzi porušením zákonných povinností a spôsobeným následkom. V predmetnej veci však o takýto prípad nejde, ako vyplýva zo záverečných ustanovení dodatku k napadnutému protokolu, v ktorom žalovaný konštatuje, že nie je dôvod na zmenu znenia napadnutého protokolu.

14. Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť žalobca z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP, navrhujúc, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, resp. aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnutý protokol v znení dodatku zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

15. V dôvodoch žalobca opätovne namieta, že opatrenia uložené žalovaným v rámci protokolu sú nepreskúmateľné, zmätočné a nevyjadrujúce jasne, aké konkrétne povinnosti a v akých lehotách má žalobca splniť. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 31S/7/2017 z 27.09.2017, v zmysle ktorého musí byť samotné opatrenie formulované jednoznačne, t. j. musí spĺňať požiadavku tzv. materiálnej vykonateľnosti vyžadovanej na výrok rozhodnutia. Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 14S/150/2015 zo 16.06.2016, v ktorom je konštatované, že žalovaný v protokole uložil zamestnávateľovi len všeobecnú povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení a príčin bez toho, aby špecifikoval, akým konkrétnym spôsobom má zamestnávateľ odstrániť zistené porušenia, čo je v rozpore s § 12 ods. 2 písm. a/ zákona o inšpekcii práce. Nakoniec žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26S/57/2012 z 18.07.2013. Krajský súd podľa žalobcu nesprávne dôvodil, že uplynutie lehoty na prijatie opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin je zhodné s uplynutím lehoty určenej na odstránenie zisteného nedostatku pracovného prostriedku, keďže žalovaný lehotu na odstránenie nedostatku pracovného prostriedku neurčil a ponechal na možnostiach a vôli žalobcu, kedy a či vôbec odstráni nedostatok pracovného prostriedku. Uvedeným postupom došlo podľa žalobcu k porušeniu § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce.

16. Žalobca opätovne namieta, že z dôvodu absencie celého vyjadrenia kontrolovaného subjektu k protokolu v rámci dodatku k protokolu, tento nemá ustanovením § 14 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce požadované náležitosti, na základe čoho je nezákonný aj samotný protokol, keďže dodatok k nemu je jeho neoddeliteľnou súčasťou. Pokiaľ je v uvedenom zákonom ustanovení stanovené, že vyjadrenie má byť obsahom dodatku, potom sa má mať za to, že toto vyjadrenie má byť v dodatku v celosti, a nie vykladať si vyjadrenie ako len jeho prepis, útržky alebo výňatky z neho. V tomto smere považuje žalobca odôvodnenie rozsudku krajského súdu za nedostatočné a v rozpore s logickým výkladom citovaného zákonného ustanovenia.

17. Taktiež žalobca zotrval na námietke, že rovnako ako protokol aj dodatok k nemu mal byť so žalobcom prerokovaný. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31S/7/2017 z 27.09.2017, v zmysle ktorého „Súd považuje za dôvodnú námietku žalobcu, že dodatok č. 1 k protokolu zo dňa 23.11.2016 so žalobcom nebol prerokovaný, čo je porušením ustanovenia § 13 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z.z. , pretože protokol je povinný inšpektor práce v zmysle § 13 ods. 2 o inšpekcii práce prerokovať so zamestnávateľom a nakoľko v zmysle ust. § 14 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce je dodatok k protokolu súčasťou protokolu, potom aj dodatok k protokolu, ktorý je súčasťou protokolu je povinný inšpektor práce prerokovať so zamestnávateľom, čiže so žalobcom. Žalobca sa v tejto súvislosti odvolal aj na závery rozsudku Krajského súdu v Trnave sp.zn. 14S/150/2015 zo 16.06.2016 a Krajského súdu v Nitre sp.zn. 26S/57/2012 z 18.07.2013. Odôvodnenie rozsudku v tejto časti považoval žalobca taktiež za nedostatočné, a to najmä z dôvodu, že neexistuje zákonná výnimka z povinnosti inšpektorátu práce prerokovať dodatok k protokolu s kontrolovaným subjektom.

18. Žalobca zopakoval, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil a nesprávne konštatoval porušenie zákona o BOZP v nadväznosti na nariadenie vlády č. 392/2006 Z.z. Žalobca mal za to, že si povinnosť podľa § 4 ods. 2 a bodu 2.8 prílohy š. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. a povinnosť zabezpečiť ochranu zdravia pri práci splnil, keď zabezpečil, aby pohybujúce sa časti stroja, s ktorými je možný kontakt, boli vybavené krytom brániacim prístupu do zóny nebezpečenstva, teda jedným zo spôsobov ochrany vymedzených citovaným ustanovením. Žalobca opätovne poukazoval na poučenie zamestnancov o nebezpečenstve pri práci s frézovačkami a najmä o zákaze demontovať, prípadne iným spôsobom odstrániť bezpečnostný kryt a priblížiť sa či zasiahnuť do nebezpečnej zóny k rotujúcim pracovným nástrojom.

19. Ďalej žalobca namietal, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou, že poškodený zamestnanec dal svojim konaním príčinu pre vznik závažného pracovného úrazu bez ohľadu na to, či konal alebo nekonal úmyselne. Krajský súd podľa žalobcu nezohľadnil zmysel poučenia poškodeného zamestnanca, ktorého podstatou bolo zákaz priblížiť sa či zasiahnuť do nebezpečnej zóny k rotujúcim pracovným nástrojom. Argumentáciu krajského súdu, že poškodený sa nedopustil porušenia pracovného postupu, keďže ochranný kryt nedemontoval a ani ho iným spôsobom neodstraňoval, považoval žalobca za nedostatočnú a nezohľadňujúcu širšie súvislosti jednak konania poškodeného, ako aj zákazu, o ktorom bol preukázateľne poučený.

20. Žalobca tiež poukázal na rozpor tvrdení poškodeného zamestnanca a zamestnanca T. H., v tom, že po príchode T. H. na miesto úrazu bolo zistené, že pracovný nástroj nebol v manuálnom režime, tak ako to tvrdil poškodený, ale bol v automatickom režime, teda v režime, pri ktorom pracovný nástroj pracuje v plných otáčkach, pričom do bezpečného manuálneho režimu ho T. H. prepol po príchode Záchranej zdravotnej služby po dohode o postupe vyslobodenia ruky poškodeného. Aj napriek rozporu v týchto vyjadreniach žalovaný nevykonal žiaden ďalší dôkaz za účelom dostatočného zistenia skutkového stavu pre riadne posúdenie veci, pričom odmietol vykonať navrhovaný dôkaz -výsluch T. H., čo odôvodnil len priklonením sa k tvrdeniam poškodeného zamestnanca. Krajský súd vzhľadom na žalobné námietky podľa žalobcu dostatočne neodôvodnil, prečo sa priklonil v tomto smere k názoru žalovaného.

21. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu k námietkam ohľadne skutkového stavu zisteného pri výkone inšpekcie poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 13S/92/2015 z 18.05.2016, v zmysle ktorého je predmetom súdneho prieskumu zákonnosť protokolu v intenciách nariadených povinností a uložených opatrení, pričom otázka príčin úrazu a následnej zodpovednosti bude riešená v prípadnom správnom konaní, ktorého výsledkom bude rozhodnutie orgánu verejnej správy podliehajúce súdnemu prieskumu. Tiež mal za to, že v tomto prípade boli porušenia predpisov zrozumiteľným spôsobom formulované a žalobca bol zaviazaný ku konkrétnemu cieľu, teda mal povinnosť existujúci protiprávny stav odstrániť. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžk/19/2017 z 30.05.2018. Z uvedeného rozsudku tiež citoval, že povinnosť prerokovať dodatok k protokolu s kontrolovaným subjektom žalovanému z príslušnej právnej úpravy nevyplýva. Vo vzťahu k ostatným námietkam žalobcu žalovaný uviedol, že zotráva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach, pričom mal za to, že žalobca v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne nové skutočnosti, z ktorého dôvodu žalovaný navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

23. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci je protokol žalovaného o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu, ku ktorému došlo v prevádzke žalobcu dňa 29.09.2016.

24. Kasačný súd z predloženého spisového materiálu zistil, že dňa 29.09.2016 v čase cca o 13.00 hod. došlo u žalobcu ako zamestnávateľa k pracovnému úrazu zamestnanca N. C.. Žalovaný vykonal u žalobcu šetrenie príčin pracovného úrazu a o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu vyhotovil protokol č. ITN-03-12-2.2/P-J2-17 z 27.02.2017. V protokole žalovaný uviedol údaje postihnutého zamestnanca, údaje zamestnávateľa (žalobcu), údaje o úraze a mieste, kde sa stal úraz, charakteristiku deja úrazu a ďalšie dôležité skutočnosti spolu so zhodnotením dôkazov a zistených skutočností, ktoré boli konkrétnym podkladom pre rozhodnutie o štatistickej značke zdroja a príčin úrazu a zistené nedostatky v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu. V časti opatrenia žalovaný uviedol, že

rozhodnutím z 04.11.2016 zakázal žalobcovi používať pracovný prostriedok - cinkováciu frézu typu JOINT 2520 E a nakoľko tento zákaz platí do odstránenia nedostatku, nenariadil ďalšiu lehotu na odstránenie zisteného nedostatku. Podľa § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce žalovaný uložil žalobcovi prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a doručiť inšpektorátu práce písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a o odstránení nedostatkov v lehote 3 dní po uplynutí lehoty na ich odstránenie. Protokol bol prerokovaný s konateľkou žalobcu dňa 27.02.2017, ktorá si vyžiadala čas na vyjadrenie sa k nemu. Na podklade podaného vyjadrenia žalobcu k skutočnostiam uvedeným v protokole vyhotovil žalovaný dodatok č. 1 z 24.03.2017 k protokolu. V dodatku žalovaný vyslovil svoje stanovisko k vyjadreniu žalobcu, pričom v závere dodatku konštatoval, že nakoľko žalobca neuviedol vo svojom vyjadrení k napadnutému protokolu nové skutočnosti a nepredložil relevantné dôkazy pre svoje tvrdenia, nebol dôvod na zmenu znenia napadnutého protokolu.

25. Krajský súd, rozhodujúc o žalobe na preskúmanie zákonnosti protokolu žalovaného, kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s právnym záverom žalovaného a konštatoval, že žalovaný správne ustálil porušenie povinností na strane sťažovateľa, ktoré viedli k uloženiu opatrení na dosiahnutie nápravy a v časti uloženia týchto opatrení je podľa názoru krajského súdu protokol dostatočne určitý a zrozumiteľný.

26. Podľa § 7 ods. 3 písm. b/ zákona o inšpekcii práce inšpektorát práce vyšetruje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, príčiny závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetruje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov.

27. Podľa § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených.

28. Podľa § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

29. Podľa § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrenie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b/. Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

30. Podľa § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a/, uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b/, c/, g/, h/ a i/ a uloží povinnosť

kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,

b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

31. Podľa § 14 ods. 3 zákona o inšpekcii práce inšpektor práce

a) po posúdení písomného vyjadrenia kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručeného v lehote určenej inšpektorom práce, vyhotoví dodatok k protokolu, v ktorom uvedie toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu,

b) aj bez návrhu opraví v protokole chyby v písaní, počítaní a iné zrejme nesprávnosti; o oprave upovedomí kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanú fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

32. Podľa § 21 ods. 3 zákona o inšpekcii práce, na konanie podľa § 4 písm. e/, § 6 ods. 1 písm. b/, d/ a e/, § 7 ods. 3 písm. d/, e/, i/ a s/, ods. 8 písm. b/ a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d/ až f/, § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

33. Podľa § 6 ods. 1 písm. d/ zákona o BOZP zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy.

34. Podľa § 4 ods. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok, ktorý na používanie poskytne zamestnancovi, vyhovoval minimálnym požiadavkám na pracovný prostriedok uvedeným v prílohe č. 1, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

35. Podľa § 4 ods. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania zodpovedal minimálnym požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 1 a v osobitných predpisoch.

36. Podľa bodu 2.8 prílohy č. 1 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. (minimálne požiadavky na pracovný prostriedok) ak je možný kontakt s pohybujúcimi sa časťami pracovného prostriedku, ktorý môže spôsobiť úraz, tieto časti musia byť vybavené krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva, alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva. Kryt a iné ochranné zariadenie

a) musia mať pevnú konštrukciu,

b) nesmú vytvárať ďalšie nebezpečenstvo,

c) nesmú sa dať ľahko odstrániť alebo vyradiť z činnosti,

d) musia byť umiestnené v primeranej vzdialenosti od zóny nebezpečenstva,

e) musia byť riešené tak, aby neobmedzovali výhľad obsluhy na celý priestor, v ktorom sa pracovný prostriedok používa,

f) musia umožniť činnosť potrebnú na upevnenie alebo výmenu častí pracovného prostriedku a činnosť pri údržbe tak, aby sa prístup obmedzil len do priestoru, v ktorom sa uvedená činnosť vykonáva a bez odstránenia krytu alebo ochranného zariadenia, ak je to možné.

37. Kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku krajského súdu sa podstatne neodlišovala od dôvodov podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti protokolu žalovaného a dodatku k protokolu, s ktorej dôvodmi sa krajský súd v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery považuje kasačný súd za vecne správne.

38. Vo vzťahu k preskúmateľnosti protokolu o vyšetrení príčin pracovného úrazu považuje kasačný súd za potrebné v prvom rade uviesť, že súdny prieskum protokolu je možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností (opatrení) kontrolovanému subjektu, ktoré majú smerovať k náprave zistených nedostatkov. Platí, že takéto uloženie povinností (opatrení) určuje aj rámec súdneho prieskumu, keď je možné skúmať len zákonnosť uloženia tých povinností (opatrení), ktoré predstavujú zásah do právneho postavenia kontrolovaného subjektu. Možnosť súdneho prieskumu je teda limitovaná týmto rozsahom a súd sa v zásade nemôže zaoberať správnosťou určenia príčin pracovného úrazu ako celku, ale iba zistení ohľadne porušenia povinností kontrolovaného subjektu, ktoré viedli k uloženiu povinností (opatrení) vynútiteľných uložením sankcie. Len uloženie týchto opatrení predstavuje pri protokole zásah do sféry kontrolovaného subjektu a robí protokol spôsobilým predmetom súdneho prieskumu (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžk/1/2016 z 12.07.2018, sp. zn. 10Sžk/19/2017 z 30.05.2018).

39. Ďalej kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžk/4/2018 z 21.11.2018, v zmysle ktorého protokol o výsledku inšpekcie práce predstavuje podklad pre rozhodnutie, ktorým sa predbežne vyhodnocuje zistený skutkový stav, oboznamujú sa dôkazy a zamestnávateľovi sa v ňom ukladajú opatrenia, ktoré je povinný prijať na odstránenie zistených nedostatkov. Vykonávanie šetrenia inšpektorov, ako aj postup pri vyhotovovaní protokolu sa neriadi ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, je upravený osobitným predpisom, v tomto prípade zákonom o inšpekcii práce. Protokol (s prípadným dodatkom) teda obsahuje len predbežné zistenia, z ktorých následne vychádza ďalšie konanie (napr. konanie o uložení pokuty). Až toto následné konanie sa riadi správnym poriadkom, v ktorom má účastník procesné práva predkladať návrhy na ďalšie dokazovanie a doplniť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, preukazovať nezavinenie, resp. zníženie svojej miery zavinenia, a pod. V tomto následnom konaní môže kontrolovaný subjekt preukazovať dokladmi, ktoré neboli inšpektorom predložené v rámci výkonu kontroly, splnenie vytýkaných nedostatkov, ako i riadne plnenie právnych predpisov.

40. Na základe uvedeného kasačný súd vyhodnotil ako bezpredmetné námietky žalobcu týkajúce sa príčin pracovného úrazu v súvislosti aj s konaním poškodeného zamestnanca, keď otázka príčin úrazu a následnej zodpovednosti bude riešená v prípadnom správnom konaní, ktorého výsledkom bude rozhodnutie orgánu verejnej správy podliehajúce súdному prieskumu. Ako už bolo uvedené, súdna preskúmacia činnosť vo vzťahu k protokolu o vyšetrení príčin pracovného úrazu je presne vymedzená, a teda správny súd je oprávnený skúmať len zákonnosť uloženia povinností (opatrení) smerujúcich k náprave zistených nedostatkov. Kasačný súd v tejto súvislosti odkazuje na ustálenú prax senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrenú vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp.zn. 8Sžo/19/2014 z 30.09.2015, sp.zn. 8Sžk/1/2016 z 12.07.2018, sp.zn. 8Sžk/33/2017 z 31.01.2019, sp.zn. 10Sžk/26/2018 z 30.04.2019, sp.zn. 10Sžk/19/2017 z 30.05.2018).

41. Práve ustanovenie § 12 ods. 2 zákona o inšpekcii práce poskytuje inšpektorovi práce rozsiahly súbor oprávnení, ktoré môže aplikovať na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností u zamestnávateľa, s cieľom dosiahnuť bezpečné a zdravie neškodné pracovné prostredie, ktoré minimalizuje možnosť ohrozenia fyzického a psychického zdravia zamestnancov. Výber konkrétneho riešenia závisí len od reflexie (rozhodnutia) inšpektora práce, čím je zvýraznená jeho nezávislosť a nestrannosť. Zároveň je ale nutné konštatovať, že všetky oprávnenia inšpektora majú preventívny, nie sankčný charakter. Eventuálne vyvodzovanie administratívnej zodpovednosti za zistené a preukázané nedostatky neprináleží inšpektorovi, ale správnomu orgánu na to príslušnému podľa § 19 zákona o inšpekcii práce, ktorý nie je zisteniami uvedenými v protokole viazaný, tento je povinný riadne zistiť skutkový stav (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Sžk/3/2016 z 24.10.2019).

42. Preskúmaním obsahu administratívneho spisu žalovaného nebol kasačným súdom zistený rozpor so zisteným nedostatkom porušením právnych predpisov uvedených v napadnutom protokole v znení dodatku č. 1.

43. Vo vzťahu ku kasačným námietkam žalobcu o nepreskúmateľnosti žalobou napadnutého protokolu a dodatku k nemu, teda že z protokolu nie je zrejmé, čo má žalobca na odstránenie zistených nedostatkov urobiť a v akej lehote, kasačný súd uvádza, že tieto nepovažoval za dôvodné. Pri formulovaní vysloveného záveru vychádzal kasačný súd zo skutočnosti, že žalovaný v protokole dostatočne určito a zrozumiteľne opísal nedostatky zistené pri vyšetrení príčin pracovného úrazu, pričom presne špecifikoval, v čom spočívalo zistené porušenie povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa, a to popisom skutkového stavu a následným uvedením konkrétnych ustanovení právnych noriem (časť G. písm. g/ bod 1. protokolu). Preto ak s poukazom na jednoznačnú identifikáciu nedostatkov žalovaný v protokole uložil žalobcovi povinnosť tieto odstrániť, nebolo možné konštatovať neurčitosť či nezrozumiteľnosť protokolu v tejto časti. Hoci žalovaný neurčil konkrétny spôsob, akým má žalobca nápravu vykonať, stanovil cieľ, ktorý má žalobca s prihliadnutím na svoje pomery nápravou dosiahnuť (odstrániť zistené porušenia predpisov a ich príčin, t.j. dosiahnuť minimálne takú úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s dotknutým pracovným prostriedkom, aby sa druhovo obdobný pracovný úraz, už nezopakoval, resp. znovu dosiahnuť systém ochrany inštalovanej výrobcom tohto pracovného prostriedku v súlade s jeho konštrukčne určeným riešením), čo považuje kasačný súd za postačujúce. Zákon o inšpekcii práce neukladá inšpektorovi práce povinnosť navrhnúť konkrétne opatrenia v zmysle § 12 ods. 2. Nikde v zákone sa neuvádza, že inšpektor práce má vyriešiť za kontrolovaný subjekt spôsob, ako odstrániť zistené nedostatky, teda aké má za týmto účelom prijať opatrenia. Určením konkrétneho opatrenia by žalovaný zasahoval do autonómnej vôle kontrolovaného subjektu pri výbere konkrétneho opatrenia (pozri napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžk/19/2017 z 30.05.2018, sp.zn. 10Sžk/33/2018 z 28.02.2019).

44. V predmetnej veci nebola inšpektorom práce určená konkrétna lehota na prijatie opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin s odôvodnením, že rozhodnutím z 04.11.2016 zakázal žalovaný žalobcovi používať pracovný prostriedok - cinkováciu frézu typu JOINT 2520 E s tým, že tento zákaz platí do odstránenia zisteného nedostatku. Nakoľko cieľom v protokole uloženého opatrenia je odstrániť vytýkané nedostatky dotknutého pracovného prostriedku a zabezpečiť tak bezpečné a zdravie neškodné pracovné prostredie, kasačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že k uplynutiu lehoty na prijatie opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin dôjde odstránením zisteného nedostatku uvedeného pracovného prostriedku, ktorý nedostatok bol popísaný a vysvetlený v napadnutom protokole. Po odstránení zistených nedostatkov je následne žalobca povinný v lehote 3 dní doručiť žalovanému písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin. Kasačný súd v tejto súvislosti uvádza, že je najmä v záujme žalobcu, aby čo najskôr v rámci svojich možností prijal opatrenia na odstránenie vytýkaného nedostatku pracovného prostriedku, nakoľko tento môže žalobca opätovne prevádzkovať až po preukázaní bezpečného stavu pracovného prostriedku a po doručení písomnej správy žalovanému o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin.

45. Na okraj kasačný súd poznamenáva, že v prípade určitých pochybností či nejasností zo strany žalobcu o obsahu uložených opatrení, mu nič nebránilo obrátiť sa na žalovaného a pri odstraňovaní nedostatkov postupovať v súčinnosti s ním (uvedené aj v dôvodoch rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 10Sžk/26/2018 z 30.04.2019).

46. Kasačný súd považuje za potrebné tiež uviesť, že z citovanej právnej úpravy nepochybne vyplýva, že na nariadenie odstránenia zistených nedostatkov (§ 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce), na vypracovanie a náležitosti protokolu z inšpekcie práce (§ 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce), ako aj na uloženie opatrení a povinnosti doručiť inšpektorátu práce písomnú správu o ich splnení (§ 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce) sa všeobecné predpisy o správnom konaní nevzťahujú. Preto na obsah protokolu a jeho náležitosti nemožno klásť porovnateľné zákonné nároky ako na obsah rozhodnutia orgánu verejnej správy, v ktorom sa správny orgán musí detailne vysporiadať so všetkými podkladmi rozhodnutia a musí ozrejmiť hodnotiaci proces zhromaždených dôkazov a aplikáciu právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval (§ 47 Správneho poriadku).

47. Náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce sú upravené v § 14 zákona o inšpekcii práce,

pričom vo vzťahu ku kasačným námietkam žalobcu kasačný súd uvádza, že preskúmaním žalobou napadnutého protokolu v znení dodatku č. 1 zistil, že tento obsahuje kogentné náležitosti vyžadované zákonom o inšpekcii práce. V preskúvanom protokole sú presne pomenované zistené porušenia predpisov vo vzťahu k predmetu inšpekcie. Konkrétny spôsob, akým sťažovateľ vykoná nápravu, je v podstate ponechaný na ňom. Podstatné je, aby prijaté opatrenia sledovali účel a cieľ definovaný v predmetnom protokole, a teda, aby boli zistené nedostatky odstránené, a tým vylúčený vznik situácie v rozpore s pravidlami bezpečnosti práce.

48. Kasačný súd stotožňujúc sa s názorom krajského súdu považuje námietky týkajúce sa nedostatku obsahových a formálnych náležitostí preskúvaného protokolu za neopodstatnené. Ide o námietku totožnú s námietkou, ktorú žalobca namietať už v konaní pred krajským súdom, s ktorou sa tento náležite vysporiadal.

49. Ku kasačnej námietke, že dodatok k protokolu nebol prerokovaný so žalobcom kasačný súd uvádza, že povinnosť prerokovať dodatok k protokolu s kontrolovaným subjektom žalovanému z príslušnej právnej úpravy nevyplýva, preto kasačný súd uvedenú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžk/19/2017 z 30.05.2018).

50. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že protokol bol so žalobcom prerokovaný, tento bol žalobcovi doručený a bolo mu umožnené, aby sa k zisteniam uvedeným v protokole vyjadril. Uvedeným spôsobom došlo k jeho prerokovaniu.

51. Prerokovaním sa rozumie oboznámenie sa dotknutého subjektu so zistenými nedostatkami a navrhovanými alebo nariadenými opatreniami, ku ktorým sa môžu tieto subjekty vyjadriť. S cieľom zabezpečiť právnu istotu dozorovaných subjektov ustanovuje zákon inšpektorovi práce povinnosť zaoberať sa pri vyhotovovaní protokolu o výsledku inšpekcie práce vyjadreniami a dokladmi, ktoré uplatní alebo predloží zamestnávateľ alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, len počas výkonu inšpekcie práce, a to do okamihu prerokovania protokolu. Ak sú návrhy, dôkazy alebo námietky predložené po prerokovaní protokolu, inšpektor práce nemusí na ne prihliadať. Zámerom je zabrániť nekalému konaniu zo strany kontrolovaných osôb (dodatočné vyhotovovanie dokladov, dodatočné svedecké výpovede). Dodatok k protokolu má slúžiť k zdôrazneniu presvedčivosti záverov protokolu po tom, čo boli vo vyjadrení k nemu spochybnené (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžk/4/2018 z 21.11.2018).

52. V súvislosti s uvedeným kasačný súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že žalovaný v dodatku k protokolu uviedol, že nakoľko žalobca neuviedol vo svojom vyjadrení k protokolu nové skutočnosti a nepredložil relevantné dôkazy pre svoje tvrdenia, nebol dôvod na zmenu znenia napadnutého protokolu.

53. Vo vzťahu ku každému sťažnostnému bodu žalobca všeobecne odôvodnil kasačnú sťažnosť tým, že I. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP,

II. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP,

III. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP.

54. K dôvodu I. kasačný súd konštatuje, že nezistil v procesnom postupe krajského súdu pochybenia, ktoré by mohli viesť k tvrdenému znemožneniu uplatnenia procesných práv žalobcu a k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozsudok krajského súdu je dostatočne odôvodnený a preto žalobcov odkaz na rozsudok 4 Cdo 171/2005, podľa ktorého za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, nemohol kasačný súd akceptovať. Kasačný súd je toho názoru, že rozhodnutie krajského súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný. Dôvody svojho rozhodnutia krajský súd dostatočným spôsobom vysvetlil, preto jeho

rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. K dôvodu II. kasačný súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci krajským súdom, čo do stanovenia medzi súdneho prieskumu protokolu, ako aj pri skúmaní zákonnosti nariadených opatrení. K námietke odklonu rozhodnutia krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu je potrebné poznamenať, že takýto nedostatok kasačný súd nezistil. Príkladmo uvedené rozhodnutia iných krajských súdov v kasačnej sťažnosti žalobcu nemali rovnaký skutkový základ a neboli výsledkom rozhodovania o kasačnej sťažnosti. Kasačný súd v tomto rozsudku poukázal na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá sa týka preskúmvavej činnosti súdu vo vzťahu k protokolu o výsledku inšpekcie práce.

55. Kasačný súd navyše zdôrazňuje, že v predmetnej veci (nakoľko ako už bolo vyššie uvedené uložené opatrenia nie sú sankčného charakteru) neprichádza do úvahy plná jurisdikcia správneho súdu a preto pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu tak, ako bol zistený správnym orgánom - aký tu bol v čase vydania v protokole uvedených opatrení.

56. Pokiaľ teda krajský súd vyhodnotil námietky žalobcu proti protokolu a dodatku k protokolu žalovaného za nedôvodné a protokol žalovaného a dodatok k nemu považoval za súladný so zákonom a žalobu žalobcu podľa § 190 SSP zamietol, kasačný súd považuje rozhodnutie krajského súdu za vecne správne a v celom rozsahu sa stotožňuje s jeho odôvodnením, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu kasačný súd uviedol ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené vyššie.

57. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

58. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi (žalobcovi), ktorý v kasačnom konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP). Žalovanému kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, lebo neboli splnené podmienky podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP.

59. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.